

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Nauczyciel przedszkola

(234201)

Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Nauczyciel przedszkola (234201)

Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Nauczyciel przedszkola (234201)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [71]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://www.flickr.com/photos/greenpeacepl/38157246954>
[dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji.....	8
2.7. Zawody pokrewne.....	9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Realizowanie procesu dydaktycznego i wychowawczego w nauczaniu przedszkolnym	10
3.3. Kompetencje społeczne	13
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu	13
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji	14
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	14
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	14
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.....	15
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	16
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie	17
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	17
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	18
7. SŁOWNIK POJĘĆ	19
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze).....	19
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe).....	21

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Nauczyciel przedszkola 234201

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Nauczyciel wychowania przedszkolnego.
- Przedszkolanka.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 2342 Early childhood educators.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja P – Edukacja.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Narcyza Baczevska – Zespół Policealnych Szkół Medyczno-Społecznych, Bytom.
- Wiesława Bronisz – Przedszkole Miejskie nr 2, Chełm.
- Małgorzata Kowalska – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Tomasz Kupidura – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Halina Dziura – Publiczna Szkoła Podstawowa, Markuszów.
- Katarzyna Gruszka – Publiczna Szkoła Podstawowa nr 7, Radom.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Bożena Harasimowicz – Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich, Częstochowa.
- Mirosław Górczyński – Forum Związków Zawodowych Branża Nauki i Oświaty, Warszawa.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Nauczyciel przedszkola czuwa nad prawidłowym rozwojem dziecka we wszystkich sferach rozwojowych (motoryka duża⁴, sensomotoryka¹¹, mowa i myślenie, uspołecznienie, uczucia i emocje, przyzwyczajenia i nawyki) i przygotowuje je po podjęcia nauki w szkole (gotowość szkolna).

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Praca w zawodzie **nauczyciel przedszkola** ma charakter samodzielny, choć zwyczajowo grupy prowadzone są przez dwóch nauczycieli.

Nauczyciel przedszkola realizuje zadania opiekuńczo-wychowawcze wobec powierzonych mu dzieci oraz oddziałuje na kształtującą się osobowość dzieci w bezpośrednim kontakcie. Ze względu na wiek dzieci w przedszkolu i poziom ich rozwoju psychicznego funkcje te są szczególnie ważne.

Praca z dzieckiem w wieku przedszkolnym jest często trudna i wymaga osobistego zaangażowania, a także wypracowania takiego sposobu kontaktowania się z dziećmi, który w największym stopniu sprzyja efektywnemu oddziaływaniu wychowawczemu.

WAŻNE:

Nauczyciel przedszkola podczas pracy ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo dzieci powierzonych jego opiece.

Sposoby wykonywania pracy

Praca **nauczyciela przedszkola** wymaga bezpośrednich kontaktów z dziećmi. W swojej pracy nauczyciel wykorzystuje metody, techniki, formy i środki dydaktyczne dostosowane do potrzeb, wieku i możliwości dzieci oraz zgodne z aktualnymi trendami w zakresie wychowania przedszkolnego. Praca nauczyciela przedszkola polega między innymi na:

- planowaniu pracy opiekuńczej, wychowawczej i dydaktycznej,
- prowadzeniu zabaw i zajęć stymulujących rozwój dziecka z uwzględnieniem rozwoju psychomotorycznego dziecka i indywidualnych jego potrzeb,
- kształtowaniu samodzielności dziecka,
- stymulowaniu wszystkich sfer rozwojowych i przygotowywaniu dziecka do podjęcia obowiązków szkolnych,
- stosowaniu nowoczesnych metod wychowawczych,
- udzielaniu pierwszej pomocy przedmedycznej dziecku,
- współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka,
- prowadzeniu dokumentacji dziecka,
- realizowaniu założeń statutowych przedszkola.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Praca **nauczyciela przedszkola** wykonywana jest w pomieszczeniach zamkniętych w placówce, lub na wolnym powietrzu poza budynkiem przedszkola (zajęcia na placu zabaw, wyjazdy do teatru, kina, na wycieczki dydaktyczne).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Nauczyciel przedszkola w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- zabawki,
- instrumenty muzyczne,
- płyty z muzyką i piosenkami,
- pomoce dydaktyczne stymulujące wszechstronny rozwój dziecka,
- książki, bajki, filmy, czasopisma, albumy,
- narzędzia i przybory techniczne oraz plastyczne,
- sprzęt audiowizualny,
- piaskownice,
- huśtawki,
- karuzele i inne urządzenia znajdujące się na placu zabaw.

Organizacja pracy

Praca **nauczyciela przedszkola** może mieć charakter pracy jednozmianowej lub zmianowej, w zależności od organizacji pracy przedszkola/oddziału przedszkolnego. Nauczyciel wychowania przedszkolnego pracuje 5 dni w tygodniu.

Liczba godzin dydaktycznych w tygodniu zależy od grupy wiekowej dzieci. W oddziałach młodszych (3, 4, 5-latki) pensum⁸ nauczyciela przedszkola wynosi 25 godzin dydaktycznych, a w grupie starszaków (6-latki) wynosi 22 godziny dydaktyczne.

Nauczyciel realizując swoje zadania zawodowe współpracuje z innymi nauczycielami i dyrekcją przedszkola, w którym pracuje oraz z rodzicami dzieci.

Nauczyciel przedszkola organizuje różne uroczystości przedszkolne oraz jest odpowiedzialny za estetyczny wygląd sali, w której pracuje. Praca nauczyciela przedszkola nie jest pracą rutynową, wymaga ciągłej kreatywności i samorozwoju.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Nauczyciel przedszkola w trakcie swojej pracy może być narażony w szczególności na:

- kontuzje fizyczne,
- przeciążenia narządu ruchu,
- zagrożenia układu mięśniowo-szkieletowego: konieczność częstego pochylania się, przykucania,
- urazy mechaniczne,
- przeciążenia aparatu mowy,
- agresję słowną i fizyczną ze strony dzieci.

Do występujących chorób w zawodzie możemy zaliczyć m.in.:

- choroby krtani i strun głosowych,
- choroby alergiczne,
- choroby narządu ruchu, w szczególności zwyrodnienia kręgosłupa.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **nauczyciel przedszkola** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność układu mięśniowo,
- sprawność narządów równowagi,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu oddechowego,

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- szybki refleks,
- spostrzegawczość,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- rozróżnianie barw,
- spostrzegawczość,
- zmysł równowagi,

w kategorii sprawności i zdolności

- dobra pamięć,
- podzielność uwagi,
- spostrzegawczość i umiejętność obserwacji,
- wyobraźnia i myślenie twórcze,
- szybki refleks i adekwatna reakcja,
- zdolności organizacyjne,
- zdolność improwizacji,
- zdolność do wchodzenia w różnorodne role społeczne,
- zdolność pracy w zespole,
- predyspozycje do pracy z małymi dziećmi;

w kategorii cech osobowościowych

- samodzielność,
- samokontrola, łatwość nawiązywania kontaktów,
- empatia,
- komunikatywność,
- kreatywność,
- obowiązkowość,
- odpowiedzialność za działania zawodowe,
- odpowiedzialność za innych,
- rzetelność oraz dokładność,
- stanowczość i opanowanie,
- wytrwałość i cierpliwość,
- wyrozumiałość,
- ekspresyjność,
- kontrolowanie własnych emocji,

- radzenie sobie ze stresem,
- gotowość do ustawicznego uczenia się.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Nauczyciel przedszkola powinien mieć dobrą ogólną sprawność fizyczną oraz odporny układ nerwowy. Istotna w wykonywaniu pracy jest duża sprawność narządów mowy, wzroku i słuchu.

Przeciwwskazaniami do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola są:

- niesprawność ruchowa,
- choroby przewlekłe,
- zdiagnozowana dyskopatia,
- niewydolność układu kostno-stawowego i mięśniowego,
- choroby psychiczne,
- choroby powodujące utratę przytomności (np. cukrzyca, epilepsja),
- niesprawność narządu wzroku nie dająca się skorygować okularami,
- nosicielstwo chorób zakaźnych i pasożytniczych,
- uzależnienie od alkoholu, narkotyków, leków.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Od **nauczyciela przedszkola** wymagane jest wykształcenie wyższe: studia I lub II stopnia lub jednolite studia magisterskie na kierunku pedagogika o specjalności edukacja przedszkolna oraz posiadanie przygotowania pedagogicznego.

Nauczycielem przedszkola może być również osoba, która ukończyła studia I lub II stopnia, lub jednolite studia magisterskie na dowolnym kierunku i dodatkowo ukończyła studia podyplomowe o specjalności edukacja przedszkolna oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Kwalifikacje do pracy w zawodzie **nauczyciel przedszkola** zgodnie z obowiązującymi aktualnie przepisami prawa (rok 2018), ma osoba, która posiada dyplom ukończenia:

- studiów I lub II stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na kierunku pedagogika o specjalności edukacja przedszkolna, lub
- studiów I lub II stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na dowolnym kierunku, a ponadto ukończyła studia podyplomowe o specjalności edukacja przedszkolna.

W celu zdobycia kwalifikacji pedagogicznych, nauczyciel musi odbyć wymaganą prawem liczbę zajęć teoretycznych (z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki szczegółowej) oraz praktyki pedagogicznej. Aktualnie (2018 r.) limit godzin dla zajęć teoretycznych wynosi nie mniej niż 270 oraz nie mniej niż 150 godzin dla praktyki pedagogicznej. Przygotowanie pedagogiczne potwierdzić mogą następujące dokumenty:

- dyplom ukończenia studiów lub inny dokument wydany przez uczelnię,
- świadectwo ukończenia kursu kwalifikacyjnego.

Pracodawcy dodatkowo preferują osoby posiadające świadectwo egzaminu z języka obcego w stopniu zaawansowanym lub biegłym albo świadectwo złożenia państwowego nauczycielskiego egzaminu z języka obcego stopnia II, a także posiadające umiejętność gry na instrumencie i/lub uzdolnienia plastyczno-techniczne oraz wokalne.

WAŻNE:

Zawód **nauczyciel przedszkola** jest regulowany Ustawą – Karta Nauczyciela oraz Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Nauczyciel przedszkola z chwilą rozpoczęcia pierwszej pracy zawodowej w szkole uzyskuje stopień nauczyciela stażysty. Aby zdobywać kolejne szczeble kariery zawodowej, konieczne jest odbycie odpowiednio długiego stażu i spełnienie określonych wymogów formalnych. Są cztery stopnie awansu zawodowego nauczycieli¹²: stażysta, nauczyciel kontraktowy, mianowany i dyplomowany. Przechodzenie między poszczególnymi etapami wymaga od nauczyciela nie tylko czasu, ale także osiągnięć, odpowiedniego dorobku zawodowego i wykazania dużej aktywności na rzecz uczniów, całej szkoły oraz społeczności lokalnej.

Nauczyciele przedszkola podejmują często dodatkowe studia podyplomowe, podnoszące ich kompetencje, obejmujące np.: terapię pedagogiczną, wczesne wspomaganie rozwoju (WWR), pedagogikę specjalną⁷, logopedię³ lub arteterapię¹.

Nauczyciel przedszkola ma możliwość rozwoju zawodowego poprzez udział w kształceniu i/lub szkoleniu w zawodach pokrewnych, ukończenie studiów doktoranckich, uzyskanie tytułu Honorowego Profesora Oświaty za wyróżniającą pracę dydaktyczno-wychowawczą, objęcie stanowiska dyrektora szkoły/placówki oświatowej (pod warunkiem ukończeniu studiów podyplomowych z zakresu zarządzania oświatą lub kursu kwalifikacyjnego z zakresu zarządzania oświatą i wygrania konkursu na to stanowisko).

Możliwości potwierdzania kompetencji

Nauczyciel przedszkola potwierdza swoje kompetencje uprawniające do pracy w zawodzie kończąc studia II stopnia lub jednolite studia magisterskie i/lub studia podyplomowe w zakresie edukacji przedszkolnej.

Potwierdzeniem przygotowania pedagogicznego jest ukończenie kursu kwalifikacyjnego lub studiów podyplomowych.

Kompetencje zawodowe nauczyciela potwierdzane są na drodze awansu zawodowego i na podstawie oceny pracy. Po podjęciu pracy zawodowej, nauczyciel przedszkola potwierdza spełnienie wymagań kwalifikacyjnych koniecznych do nadania kolejnych stopni awansu zawodowego:

- w przypadku nauczyciela stażysty, stopień nauczyciela kontraktowego nadaje dyrektor szkoły, po zdaniu egzaminu przed komisją egzaminacyjną,
- w przypadku nauczyciela kontraktowego, stopień nauczyciela mianowanego nadaje organ prowadzący szkołę, po zdaniu egzaminu przed komisją egzaminacyjną,

- w przypadku nauczyciela mianowanego, stopień nauczyciela dyplomowanego nadaje organ sprawujący nadzór pedagogiczny po uzyskaniu akceptacji komisji kwalifikacyjnej, po dokonaniu analizy dorobku zawodowego nauczyciela i przeprowadzonej rozmowie.

Komisje kwalifikacyjne lub egzaminacyjne przeprowadzają odpowiednio postępowania kwalifikacyjne lub egzaminacyjne na wniosek nauczyciela, skierowany odpowiednio do dyrektora szkoły lub właściwego organu.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **nauczyciela przedszkola** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Nauczyciel nauczania początkowego	234113
Nauczyciel niesłyszących i słabosłyszących (surdopedagog)	235201
Nauczyciel niewidomych i słabowidzących (tyflop pedagog)	235203
Nauczyciel przewlekłe chorych i niepełnosprawnych ruchowo	235204
Nauczyciel upośledzonych umysłowo (oligofrenopedagog)	235205
Nauczyciel logopeda	235906
Nauczyciel nauczania na odległość	235907
Nauczyciel domowy	235918

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **nauczyciel przedszkola** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Planowanie i realizowanie zadań wychowawczo-dydaktyczno-opiekuńczych w powierzonych grupie dzieci zgodnie z podstawą programową wychowania przedszkolnego⁹.
- Z2 Dokonywanie obserwacji dziecka, określanie zakresu jego rozwoju.
- Z3 Decydowanie w sprawie doboru metod, form, literatury i środków dydaktycznych w pracy z dzieckiem.
- Z4 Wspieranie wielokierunkowości rozwoju i aktywności dziecka celem przygotowania do podjęcia nauki w szkole.
- Z5 Wspomaganie rozwoju dziecka, rozwijanie jego zdolności i zainteresowań.
- Z6 Kształtowanie umiejętności współżycia w grupie: poczucia wartości, indywidualności, oryginalności dziecka, a potrzeby tworzenia relacji osobowych.
- Z7 Wdrażanie dzieci do przyjętych norm społecznych.
- Z8 Współdziałanie z rodzicami i specjalistami poradni psychologiczno-pedagogicznej.
- Z9 Współdziałanie z różnymi środowiskami, organizacjami i instytucjami celem tworzenia warunków umożliwiających rozwój tożsamości dziecka.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Realizowanie procesu dydaktycznego i wychowawczego w nauczaniu przedszkolnym

Kompetencja zawodowa Kz1: Realizowanie procesu dydaktycznego i wychowawczego w nauczaniu przedszkolnym obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6, Z7, Z8, Z9, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Planowanie i realizowanie zadań wychowawczo-dydaktyczno-opiekuńczych w powierzonych grupie dzieci zgodnie z podstawą programową wychowania przedszkolnego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Podstawę programową wychowania przedszkolnego; • Procedurę dopuszczania do użytku programów wychowania przedszkolnego; • Formy i metody pracy w tym metody integracyjne; • Zasady opracowywania planów dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczych i programów indywidualnego wspomaganie i korygowania rozwoju dziecka; • Zasady sprawowania opieki nad dziećmi; • Zasady wdrażania dzieci do samoobsługi.	• Planować i realizować zajęcia dydaktyczne; • Opracowywać plany miesięczne wychowawczo-dydaktyczno-opiekuńcze; • Planować tygodniowe tematy kompleksowe do realizacji, cele, formy i metody pracy oraz środki dydaktyczne; • Dokonywać poprawnych zapisów w dziennikach zajęć zgodnych z planem miesięcznym, tygodniowym rozkładem zajęć i ramowym rozkładem dnia; • Realizować prace dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczą w oparciu o wybrane programy wychowania przedszkolnego, programy własne, projekty, akcje edukacyjne i zajęcia dodatkowe; • Planować i organizować własny warsztat pracy; • Zachowywać właściwą proporcję zagospodarowania czasu pobytu dzieci w przedszkolu; • Planować różnorodne zabawy dziecięce i gry dydaktyczne wykorzystywane w przedszkolu; • Planować adaptację dzieci w przedszkolu; • Stwarzać dzieciom warunki do zabaw twórczych.
Z2 Dokonywanie obserwacji dziecka, określanie zakresu jego rozwoju	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Akty prawne regulujące pracę wychowawczo-dydaktyczno-opiekuńczą; • Metodykę wychowania w przedszkolu; • Podstawy psychologii rozwojowej dziecka; • Zasady prowadzenia i przechowywania dokumentacji specjalistycznych, z uwzględnieniem danych wrażliwych dziecka; • Zasady diagnozowania potrzeb i możliwości dziecka oraz indywidualizowanie pracy z nim; • Obserwację, jako jedną z metod poznawania dziecka w przedszkolu.	• Planować i prowadzić obserwację pedagogiczną i odnotowywać w arkuszach obserwacji; • Analizować i prowadzić obowiązującą dokumentację dziecka; • Stosować wiedzę metodyczną w pracy z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych lub rozwojowych.

Z3 Decydowanie w sprawie doboru metod, form, literatury i środków dydaktycznych w pracy z dzieckiem	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Metodykę wychowania i nauczania w przedszkolu; • Zasadę zaspokajania potrzeb, aktywności i indywidualizacji dziecka; • Formy i metody aktywizujące pracę z dziećmi; • Sposoby wykorzystywania środków dydaktycznych wpływające na wdrażanie do różnorodnej aktywności i samodzielności; • Programy komputerowe; • Potrzeby stałego doskonalenia swojego warsztatu pracy.	• Rozpoznawać w sposób właściwy specjalne potrzeby edukacyjne każdego wychowanka; • Analizować i dobrać utwory literackie do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka; • Przygotowywać pomoce dydaktyczne do zajęć, zabaw i uroczystości; • Dobierać tematykę zajęć dostosowaną do rozwoju psychofizycznego dziecka w przedszkolu; • Zastosować metody słowne, oglądowe i praktyczne w pracy z dziećmi; • Aktywizować dzieci podczas zajęć wychowawczo-dydaktyczno-opiekuńczych wykorzystując żetony, pacynki, ilustracje, historyjki, teatryki, itp.
Z4 Wspieranie wielokierunkowości rozwoju i aktywności dziecka celem przygotowania do podjęcia nauki w szkole	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady planowania zajęć edukacyjnych w przedszkolu ukierunkowanych do podjęcia nauki w szkole; • Zadania i obszary podstawy programowej, które przygotowują do podjęcia nauki w szkole; • Mechanizmy uczenia się prowadzące do osiągnięcia poziomu umożliwiającego podjęcie nauki w szkole; • Uwarunkowania rozwoju mowy, kształtowania się kompetencji językowych; • Zasady opracowania informacji o gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej.	• Diagnozować, monitorować i analizować osiągnięcia dzieci; • Opracowywać programy własne; celem wspomagania rozwoju każdego dziecka; • Dokonywać diagnozy gotowości szkolnej dziecka; • Tworzyć warunki umożliwiające swobodny rozwój, zabawę i odpoczynek dzieci; • Umożliwiać każdemu dziecku zaprezentowanie swojej wiedzy oraz zdobytych umiejętności, osiągnięć i zdolności do podjęcia nauki w szkole; • Przygotowywać dzieci do udziału w konkursach plastycznych, wokalnno-muzycznych, recytatorskich itp.
Z5 Wspomaganie rozwoju dziecka, rozwijanie jego zdolności i zainteresowań	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Terminy z zakresu psychologii i pedagogiki; • Potrzeby na poszczególnych etapach życia przedszkolnego dziecka w rozwijaniu umiejętności i sprawności; • Potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne dzieci, w tym ich zainteresowania i uzdolnienia; • Metody i sposoby rozbudzania zainteresowań; • Znaczenie problemu dla rozwoju i funkcjonowania dziecka.	• Określać kierunek pracy z dzieckiem; • Opracowywać programy i plany pracy indywidualnej; • Kierować i stymulować rozwój dzieci, dobrać materiały i pomoce dydaktyczne; • Rozwijać zainteresowania i zdolności dzieci wykorzystując różne techniki i utwory literackie; • Promować dzieci w środowisku lokalnym.

Z6 Kształtowanie umiejętności współżycia w grupie: poczucia wartości, indywidualności, oryginalności dziecka, a potrzeby tworzenia relacji osobowych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady kształtowania postaw w kontakcie z poznanym otoczeniem społecznym; • Zasady dobrej komunikacji w relacji dziecko, rodzic, nauczyciel; • Znaczenie wpływu postaw wychowawczych rodziców i opiekunów prawnych dziecka; • Zasady wychowania i współżycia społecznego; • Potrzeby organizowania sytuacji sprzyjających dobremu samopoczuciu dziecka w przedszkolu.	• Dostrzegać umiejętnie sytuacje indywidualności i oryginalności dziecka; • Oceniać stany emocjonalne dziecka i pomagać mu w ich rozumieniu; • Chronić dziecko przed wszelkimi formami dyskryminacji oraz przemocy fizycznej lub psychicznej; • Kształtować postawy dziecka, jako członka zbiorowości przedszkolnej; • Kształtować prawidłowe współżycie w grupie o zróżnicowanym wieku; • Wspierać dzieci w radzeniu sobie z trudnościami i niską samoocena; • Rozmawiać z dzieckiem tak, aby podnieść jego poczucie wartości.

Z7 Wdrażanie dzieci do przyjętych norm społecznych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady kształtowania umiejętności komunikowania się w sposób werbalny i niewerbalny; • Zasady rozwijania umiejętności zgodnego współżycia i współdziałania z innymi ludźmi; • Zasady polubownego rozwiązywania konfliktów i umiejętności dochodzenia do kompromisu; • Formy nagradzania zachowań respektujących ustalone normy i zasady zachowania.	• Wspierać dziecko w radzeniu sobie z trudnościami; • Kształtować podstawowe powinności moralne, takie jak: życzliwość, tolerancja, sprawiedliwość i uczciwość; • Uświadamiać dzieciom ich prawa i obowiązki; • Pomagać w budowaniu pozytywnego obrazu własnego „Ja”; • Opracowywać „<u>Kodeks zachowań przedszkolaka</u>”² celem wspierania i motywowania dzieci; • Kształtować życzliwy i otwarty stosunek do ludzi i przyrody.

Z8 Współdziałanie z rodzicami i specjalistami poradni psychologiczno-pedagogicznej	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Potrzeby i oczekiwania rodziców i dzieci; • Zasady opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi; • Zasady budowania zaufania w kontaktach z rodzicami/prawnymi opiekunami; • Rozporządzenie o pomocy psychologiczno-pedagogicznej; • Procedurę udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	• Pomagać rodzicom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości i predyspozycji dziecka; • Realizować zalecenia zawarte w <u>opinii lub orzeczeniu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej</u>⁶; • Nawiązywać współpracę z innymi nauczycielami, specjalistami, instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dzieci; • Rozpoznawać symptomy krzywdzenia dziecka i przestrzegać procedur postępowania w przypadku ich podejrzenia; • Opracowywać prawa i obowiązki rodziców; • Wspierać rodziców w ich działaniach

	wychowawczych – przygotowywać prelekcje, pogadanki, warsztaty, rozmowy indywidualne, tablice graficzne, filmy edukacyjne, propozycje ćwiczeń i zabaw.

Z9 Współdziałanie z różnymi środowiskami, organizacjami i instytucjami celem tworzenia warunków umożliwiających rozwój tożsamości dziecka	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Potrzeby współpracy z rodzicami, rozszerzania i pogłębiania wiedzy o dziecku oraz ustalanie wspólnych, jednolitych form oddziaływania wychowawczego; • Środowisko lokalne; • Zasady kształtowania postawy dziecka, jako członka środowiska poza przedszkolnego; • Znaczenie wychowawcze bezpośrednich kontaktów z otoczeniem dziecka; • Przykłady realizacji wybranych zagadnień z wychowania społeczno-moralnego.	• Planować i organizować wycieczki do różnych instytucji użyteczności społecznej; • Prowadzić rozmowy na tematy okolicznościowe związane z zainteresowaniami dzieci; • Organizować uroczystości i imprezy przedszkolne z udziałem dzieci; • Przybliżyć dzieciom pracę ludzi o różnych zawodach; • Współpracować ze środowiskiem rodzinnym dziecka; • Promować sukcesy dzieci.

3.3. Kompetencje społeczne

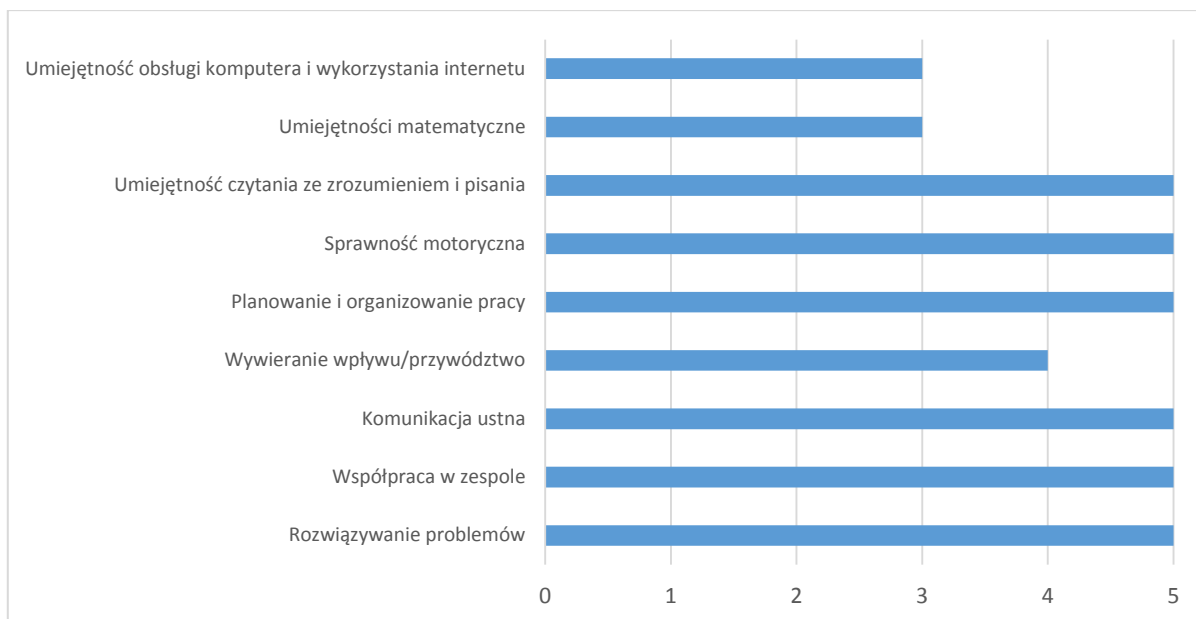
Pracownik w zawodzie **nauczyciela przedszkola** powinien mieć kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki własnych działań edukacyjno-wychowawczo-opiekuńczych i podjętych decyzji, dotyczących wychowanków przedszkola.
- Podejmowania samodzielnych decyzji dotyczących organizacji pracy z dzieckiem.
- Wykazywania empatii i asertywności pozwalającej na wspieranie rozwoju dzieci przedszkolnych.
- Posługiwania się umiejętnością udzielania wzmocnień społecznych (nagradzania), które umożliwiają wywieranie większego wpływu na dziecko.
- Budowania autorytetu i rozwiązywania problemów, reagowania w przypadku częstego występowania konfliktów w grupie dzieci.
- Rozwiązywania problemów wynikających ze specyfiki zawodu nauczyciel przedszkola.
- Przestrzegania etyki zawodowej w tym zasad uczciwości, rzetelności, wzorców zachowania i moralności.
- Rozwijania kompetencji osobistych i zawodowych, w celu ulepszenia warsztatu pracy z dzieckiem.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **nauczyciela przedszkola**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **nauczyciela przedszkola**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **nauczyciela przedszkola** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Nauczyciel przedszkola może podjąć pracę w placówkach oświatowych, takich jak: przedszkola publiczne oraz przedszkola niepubliczne (prywatne lub społeczne) oraz w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych.

Jeżeli nauczyciel przedszkola dodatkowo ukończy studia podyplomowe z zakresu oligofrenopedagogiki⁵, surdopedagogiki¹³, tyflop pedagogiki¹⁴, terapii pedagogicznej lub inne studia specjalistyczne może również podjąć pracę w przedszkolach integracyjnych, przedszkolach specjalnych lub w przedszkolach opartych na programach autorskich, takich jak np.: montessoriańskie, waldorfowskie¹⁰.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzedow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porpp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) **nauczyciel przedszkola** może uzyskać wymagane kwalifikacje (studia I i II stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe) na wybranej przez siebie uczelni wyższej.

Uzyskanie kwalifikacji pedagogicznych umożliwiają natomiast dwie grupy instytucji:

- publiczne i niepubliczne szkoły wyższe oferujące możliwość zdobycia kwalifikacji pedagogicznych w formie studiów podyplomowych,
- publiczne i niepubliczne placówki doskonalenia nauczycieli posiadające akredytację właściwego Kuratorium Oświaty, oferujące pedagogiczne kursy kwalifikacyjne.

Szkolenie

Kursy i szkolenia dla **nauczyciela przedszkola** oferują specjalizujące się w obszarze wychowania przedszkolnego instytucje, ośrodki metodyczne oraz uczelnie wyższe.

Przykładowa tematyka szkoleń obejmować może takie zagadnienia, jak:

- pedagogika KLANZA,
- arteterapia,
- język migowy.

Z reguły organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **nauczyciel przedszkola**, zatrudnionych na podstawie Karty Nauczyciela, jest ściśle uzależnione od stopnia awansu zawodowego.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, minimalne wynagrodzenie nauczyciela z przygotowaniem pedagogicznym, posiadającego tytuł zawodowy magistra wynosi:

- dla nauczyciela stażysty – 2417 zł brutto miesięcznie,
- dla nauczyciela kontraktowego – 2487 zł brutto miesięcznie,
- dla nauczyciela mianowanego – 2824 zł brutto miesięcznie,
- dla nauczyciela dyplomowanego – 3317 zł brutto miesięcznie.

Dodatkowo nauczyciel przedszkola otrzymuje dodatek za wychowawstwo, którego wysokość zależy od organu prowadzącego placówkę.

Jeżeli przedszkole jest placówką integracyjną lub z oddziałami integracyjnymi, najczęściej nauczyciel przedszkola otrzymuje również dodatek w wysokości 20% wynagrodzenia zasadniczego.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **nauczyciel przedszkola** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z wadami i dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10. 2018 r.

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 967).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 356, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Podstawa programowa wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego: Załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977, z późn. zm.).

Literatura branżowa:

- Fiutowska T.: Dziecko w domu i w przedszkolu. Vademecum dla nauczycieli i rodziców. Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna Adam, Warszawa 2015.
- Gładyszewska-Cybulko J.: Wspomaganie rozwoju dzieci nieśmiałych poprzez wizualizację i inne techniki arteterapii. Oficyna Wydawnicza Impuls, Warszawa 2010.
- Lorente J., Ripoll O.: Wielki podręcznik dla nauczycieli przedszkoli i szkół podstawowych. Teoria i scenariusze zabaw. Wydawnictwo Jedność, Warszawa 2014.
- Thompson J.: Specjalne potrzeby edukacyjne uczniów. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2015.
- Umińska M.: Umiejętności psychologiczno-pedagogiczne w pracy nauczyciela. Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, Warszawa 2000.
- Wosik-Kawala D.: Kompetencje diagnostyczne i terapeutyczne nauczyciela. Oficyna Wydawnicza Impuls, Warszawa 2014.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Baza aktów prawnych dla pracowników szkół i samorządów: <http://www.prawo.vulcan.edu.pl>
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Oferty pracy dla nauczycieli: <http://strzelin.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/doradca>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Portal biura karier UMK: [http://biurokarier.umk.pl/nauczyciel w przedszkolu](http://biurokarier.umk.pl/nauczyciel-w-przedszkolu)
- Słownik języka polskiego: <https://sjp.pwn.pl/slowniki/epilepsja.html>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.

Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.

Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Arteterapia	Leczenie sztuką, czyli muzyką, plastyką, ruchem czy literaturą.	Gładyszewska-Cylulko J., Wspomaganie rozwoju dzieci nieśmiałych poprzez wizualizację i inne techniki arteterapii, Warszawa 2010
2	Kodeks zachowań przedszkolaka	Zasady zachowań obowiązujące w przedszkolu, jednakowe dla wszystkich dzieci normy dotyczące zachowania w sali, szatni, łazience, itp. Kodeks umieszczony jest w widocznym miejscu w sali.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
3	Logopeda	Osoba zajmująca się kształtowaniem prawidłowej mowy, usuwaniem wad wymowy oraz nauczaniem mowy w przypadku jej utraty.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie http://www.logopediatwboss.warszawa.pl/definicje/logopedia [dostęp: 31.10.2018]
4	Motoryka duża	Sprawność fizyczna całego ciała. Rozwój motoryki dużej jest bardzo istotny dla ogólnego funkcjonowania dziecka. Jeśli przebiega bez zakłóceń jest doskonałą podstawą do nauki pisania i czytania, koncentracji, orientacji przestrzennej, koordynacji wzrokowo-ruchowej. Aktywności ruchowe charakterystyczne dla motoryki dużej to bieganie, skakanie, czy pokonywanie przeszkód.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
5	Oligofrenopedagogika	Dział pedagogiki specjalnej zajmujący się wychowaniem, edukacją, terapią i rehabilitacją osób upośledzonych umysłowo.	Wosik-Kawala D., Kompetencje diagnostyczne i terapeutyczne nauczyciela, Warszawa 2014
6	Opinia i orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	Dokumenty wydawane na pisemny wniosek rodziców/opiekunów albo pełnoletniego ucznia. Poradnia odnosi się w nich do zgłaszanego problemu dziecka/ucznia. Opracowywane są pisemnie po badaniu ucznia i opisują mechanizmy wyjaśniające funkcjonowanie dziecka albo pełnoletniego ucznia w odniesieniu do problemu zgłaszanego we wniosku o wydanie opinii, określają także indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne dziecka albo pełnoletniego ucznia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170001743/O/D20171743.pdf [dostęp: 31.10.2018]

7	Pedagogika specjalna	Zajmuje się problematyką wychowawczo-leczniczną jednostek o upośledzeniach różnych rodzajów i stopni: głuchych (surdopedagogika), niewidomych (tyflop pedagogika), upośledzonych umysłowo (oligofrenopedagogika), niedostosowanych społecznie (resocjalizacja); w zakres pedagogiki specjalnej wchodzi również problemy wychowania jednostek przewlekle chorych.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/pedagogika-specjalna;3955429.html [dostęp 31.10.2018]
8	Pensum nauczyciela	Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie ustawy Karta Nauczyciela http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetail.xsp?id=wdu19820030019 [dostęp: 31.10.2018]
9	Podstawa programowa wychowania przedszkolnego	Wskazuje cel wychowania przedszkolnego, zadania profilaktyczno-wychowawcze przedszkola, oddziału przedszkolnego zorganizowanego w szkole podstawowej i innej formie wychowania przedszkolnego, oraz efekty realizacji zadań w postaci celów osiągniętych przez dzieci na zakończenie wychowania przedszkolnego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170000356/O/D20170356.pdf [dostęp 31.10.2018]
10	Przedszkole montessoriańskie i waldorfskie	Przedszkola, które stosują pedagogikę wychowawczą dzieci w wieku przedszkolnym uznawaną za alternatywną do oficjalnie obowiązującej. Jej celem jest przede wszystkim wspieranie wszechstronnego rozwoju dziecka oraz pomoc dziecku w osiągnięciu przez nie pełnego potencjału we wszystkich sferach życia. Korzystają z dedykowanych procesów i pomocy dydaktycznych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie https://dziecisawazne.pl/przed-szkole-jako-styl-zycia-wychowanie-w-systemie-montessori-i-waldorfskim [dostęp: 31.10.2018]
11	Sensomotoryka	Proces w rozwoju psychicznym i fizycznym dziecka. Dostarczanie dziecku zewnętrznych bodźców dotykowych i wizualnych.	Ratajczak K. (red.), <i>Vademecum dla nauczyciela przedszkola</i> , Warszawa 2000
12	Stopnie awansu zawodowego	Sformalizowane, określone w przepisach prawa poszczególne etapy procesu podnoszenia kwalifikacji przez nauczycieli, nadawane w drodze decyzji administracyjnej. Uzyskanie kolejnego stopnia awansu zawodowego wymaga odbycia określonego w ustawie stażu, zakończonego pozytywną oceną dorobku zawodowego nauczyciela oraz uzyskanie sankcji właściwego organu na podstawie egzaminu, przeprowadzonej rozmowy lub analizy dorobku zawodowego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19820030019/U/D19820019Lj.pdf [dostęp: 31.10.1983]
13	Surdopedagogika	Dział pedagogiki specjalnej. Zajmuje się nauczaniem i wychowaniem osób głuchych i niedosłyszących, a także ich rodzinami i otoczeniem. Ponadto obejmuje też profilaktykę, diagnostykę i poradnictwo osobom z grupy ryzyka.	Wosik-Kawala D., <i>Kompetencje diagnostyczne i terapeutyczne nauczyciela</i> , Warszawa 2014

14	Tyflopedagogika	Dział pedagogiki specjalnej, który zajmuje się wychowaniem i nauczaniem ludzi niewidomych i niedowidzących w placówkach oświatowych (w tym integracyjnych) oraz poradniach specjalistycznych. Określa ona kierunki ich rozwoju, jak również sposoby kompensowania funkcji, wymagających używania wzroku przez inne, dobrze wykształcone.	Wosik-Kawala D., Kompetencje diagnostyczne i terapeutyczne nauczyciela, Warszawa 2014

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.